

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΘΚ348	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	από το 5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ζητήματα υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	KANENA		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=4805		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: • Να κατανοήσουν την αξία της υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς ως μια γνώση που προέκυψε σε συγκεκριμένα κοινωνικά πλαίσια και σχέσεων μεταξύ ανθρώπου φύσης • Να ασκήσουν κριτική σε αντιλήψεις που θεωρούν την υλική και άυλη πολιτισμική κληρονομιά ως ένα μουσειακό είδος • Να κατανοήσουν ότι η υλική και άυλη πολιτισμική κληρονομιά είναι μια παρακαταθήκη γνώσεων αιώνων, την οποία μπορεί να αξιοποιήσει ο άνθρωπος στην αντιμετώπιση σύγχρονων προβλημάτων και κρίσεων. • Να προσδιορίζουν σχέσεις μεταξύ υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς και νεότερικότητας
Γενικές Ικανότητες

Οι φοιτητές/τριες μετά το πέρας του μαθήματος:

Έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές

Ικανότητα για αυτόνομη μελέτη και ευβαρύτητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής και αναστοχασμού

Ικανότητα για αυτόνομη ή/και ομαδική εργασία

Ανάπτυξη της ικανότητας εξέτασης των πολιτισμικών φαινομένων με συνθετικό τρόπο

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην αξία της πολιτισμικής γνώσης του παρελθόντος

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, διακρίσεων, κοινωνικού

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση

Αναφορά του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η διερεύνηση ζητημάτων υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς στην Ελλάδα. Η υλική πολιτιστική κληρονομιά αναφέρεται κυρίως σε υλικά αντικείμενα και τόπους (αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία, κτήρια και μνημεία), ενώ η άυλη πολιτιστική κληρονομιά αφορά κυρίως μη υλικές εκφράσεις και παραδόσεις (έθιμα, χοροί, προφορικές παραδόσεις, τεχνικές κλπ) που μεταδίδονται από τη μια γενιά στην άλλη μέσω της προφορικότητας και της μαθητείας. Στόχος του σεμιναρίου είναι η ανάδειξη της ζωτικής σημασίας της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς για την ταυτότητα μιας κοινότητας ή ομάδας και επιπλέον, ως μια παρακαταθήκη γνώσεων και τεχνικών, για τη αντιμετώπιση σύγχρονων προβλημάτων και κρίσεων κυρίως στη σχέση ανθρώπου και φυσικού περιβάλλοντος. Οι έννοιες υλική και άυλη είναι αλληλένδετες. Βρίσκονται μεταξύ τους σε σχέση συνάφειας αλλά, σε συγκεκριμένες περιστάσεις (κυρίως στη μετανεοτερική εποχή), σε σχέση αντίφασης ή και σύγκρουσης, με συγκεκριμένα παράγωγα.

Ενότητες

- Οι έννοιες υλική και άυλη πολιτισμική κληρονομιά
- Παράδοση και νεοτερικότητα
- Πολιτισμική κληρονομιά και συλλογικές ταυτότητες
- Χρήσεις και καταχρήσεις της υλικής και άυλης πολιτισμικής κληρονομιάς στη σύγχρονη εποχή
- Παράγωγα της πολιτισμικής κληρονομιάς στη μετανεοτερικότητα

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης Moodle για τη διάθεση σημειώσεων και ασκήσεων στους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	40
	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	49
	ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	61
	ΣΥΝΟΛΟ	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Συμμετοχή στη συζήτηση των θεμάτων που παρουσιάζονται (10%) Προφορική παρουσίαση ενός θέματος στη διάρκεια του σεμιναρίου (40%) και γραπτή εργασία στο τέλος του σεμιναρίου (60%)	

(5.) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Butler, B. / Rowlands M. (2013), «Πολιτισμική κληρονομιά» (μτφρ. Π. Μαρκέτου), στο Ε. Γιαλούρη (επιμ.), Υλικός πολιτισμός. Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 125-150
- Gross, D. (2000), *Τα ερείπια του παρελθόντος. Παράδοση και κριτική της νεοτερικότητας*, μτφρ.Κ. Γεώργας, Αθήνα: Πατάκης,
- Hafstein, V. T. (2018^a), «Intangible heritage as a festival; or, folklorization revisited», *The Journal of American Folklore* 131 (520): 127-149.
- Hobsbawm, E. / Ranger, T. (επιμ.) (2002), *The Invention of Tradition*, Cambridge University Press, Cambridge. [ελλ. έκδ. *Η επινόηση της παράδοσης*, μτφρ. Θ. Αθανασίου, Θεμέλιο, Αθήνα 2004]
- Stewart, C.(2019), *Όνειρα και ιστορική συνείδηση στην Ελλάδα*, μτφρ. Κ. Πανσέληνος, Αθήνα, Μεταίχμιο
- Αναγνωστόπουλος Α.- Παπαδήμητρίου Ν.(επιμ.) (2017), *Το παρελθόν στο παρόν. Μνήμη, ιστορία και αρχαιότητα στη σύγχρονη Κοινωνία*, Αθήνα: Καστανιώτη
- Γιαλούρη, Ε. (επιμ.), (2012), *Υλικός Πολιτισμός. Η ανθρωπολογία στη χώρα των πραγμάτων*, Αλεξάνδρεια: Αθήνα
- Hooper- Greenhill(2006[1992]), *Το μουσείο και οι πρόδρομοι του*, μτφρ. Α. Παππάς, Αθήνα: Πολιτιστικό Ιδρύμα Πειραιώς
- Καυτατζόγλου, Ρ.Α.(2001), *Στη σκιά του ιερού βράχου: Τόπος και μνήμη στα Αναφιώτικα*, Αθήνα: ΜΟΔΙΠ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ 18 Δεκεμβρίου 2018 σελίδα 3

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

Ελληνικά Γράμματα- ΕΚΚΕ

Οικονόμου, Α.(2014), *Υλικός πολιτισμός: Θεωρία, μεθοδολογία, αξιοποίηση. Σύνομη επισκόπηση, Παπαζήσης, Αθήνα.*

Οικονόμου, Μ.(2003), *Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός; Μουσειολογικοί προβληματισμοί και ζητήματα, Αθήνα : Κριτική*

Σερεμετάκη, Ν.,(1997), *Παλινόστηση αισθήσεων. Αντίληψη και μνήμη ως υλική κουλτούρα στη Σύγχρονη εποχή, Αθήνα, Νέα Σύνορα*

Σηφάκης, Μ. Γ.(1998), *Για μια ποιητική του ελληνικού τραγουδιού, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης*

Σταυρίδης, Σ.(επιμ.), (2006), *Μνήμη και εμπειρία του χώρου, Αλεξάνδρεια: Αθήνα*

Συλλογικό (2021), *Αναδυόμενες τεχνολογίες και πολιτισμική κληρονομιά, Αθήνα: Αλεξάνδρεια*

Χαμηλάκης, Γ.(2012[2007]), *Το έθνος και τα ερείπια του: Αρχαιότητα, Αρχαιολογία και εθνικό φαντασιακό στην Ελλάδα, μτφρ. Ν Καλαιτζής, Εκδόσεις του Πρώτου Αιώνα: Αθήνα*

Χαμηλάκης, Γ.(2015), *Η αρχαιολογία και οι αισθήσεις. Βίωμα, μνήμη και συν-κίνηση, μτφρ. Ν. Κουρκουλος, Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου*

Χρυσού-Καρατζά, Κ. (2010-2012), «Η ιστορική διαδρομή της τροφής ως πολιτισμικού φαινομένου στον ελλαδικό χώρο», *Λαογραφία* 42: 696-1005.